

ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ ІНСТИТУТУ ОСКАРЖЕННЯ УХВАЛ СЛІДЧОГО СУДДІ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Денисовський М. Д., Томчук І. О., Колінько С. Ю.

Метою статті є висвітлення актуальних для сучасної правозастосовної практики проблемних питань, пов'язаних з оскарженням ухвал слідчого судді під час досудового розслідування у кримінальному процесі.

Авторами зазначено, що однією з гарантій забезпечення захисту прав, а також законних інтересів учасників кримінального провадження є передбачений порядок оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування. Ідеться про реалізацію суб'єктивного права на судовий захист, який неодноразово ускладнюється ухваленням незаконних та необґрунтованих судових рішень.

Досліджено основні риси інституту оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування. Проведено аналіз статті 309 Кримінального процесуального кодексу України, де вказано перелік ухвал слідчого судді, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування, та зроблено висновок, що він потребує розширення з наступним внесенням змін до Кримінального процесуального кодексу України. Звернуто увагу на те, що не всі скарги водночас підлягають оскарженню. Скарги на інші ухвали слідчого судді, які не передбачені у статті 309 Кримінального процесуального кодексу України, оскарженню не підлягають і заперечення проти них можуть бути подані під час підготовчого провадження в суді.

Однією з головних характерних ознак інституту оскарження ухвали слідчого судді під час досудового розслідування визначено ініціювання процесу оскарження лише в разі волевиявлення зацікавленої особи, що означає те, що ніхто не може бути примушений до подання скарги або відмови від неї.

Виокремлено й охарактеризовано законодавчі особливості стосовно апеляційної перевірки ухвал слідчого судді під час досудового розслідування у кримінальному процесі, які зумовлені характером ухвалених ним процесуальних рішень, необхідністю невідкладної перевірки їхньої законності й обґрунтованості.

Також авторами розглянуто проблеми, з якими стикаються учасники кримінально-процесуальних

правовідносин під час оскарження ухвал слідчого судді на стадії досудового розслідування, та запропоновано шляхи їх вирішення.

Ключові слова: апеляційний перегляд, свобода оскарження, судовий захист, диспозитивність, оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування.

Denysovskyi M. D., Tomchuk I. O., Kolinko S. Yu. The concept and significance of the institute of appealing the investigating judge's decisions during the pre-trial investigation in the criminal process

The purpose of this article is to cover issues relevant to modern law practice, related to appealing the investigating judge's decisions during the pre-trial investigation in criminal proceedings.

The authors note that one of the guarantees of defense of participants' rights and legitimate interests in the criminal proceedings is the procedure for appealing the investigating judge's decisions during the pre-trial investigation. It is about the realization of the right to judicial protection, which is repeatedly complicated by the adoption of illegal and unfounded court decisions.

The main features of the institute of appealing the investigating judge's decisions during the pre-trial investigation are investigated. An analysis of Article 309 of the Criminal Procedure Code of Ukraine is made, which lists the decisions of the investigating judge that can be appealed during the pre-trial investigation and concludes that it needs to be expanded with subsequent amendments to the Criminal Procedure Code of Ukraine. Attention is drawn to the fact that not all complaints are subject to appeal. Complaints against other decisions of the investigating judge, which are not provided for in Article 309 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, are not subject to appeal, and objections against them may be filed during the preliminary proceedings in court.

One of the main features of the institute of appealing the investigating judge's decisions during the pre-trial investigation is the initiation of the appeal process only in case of expression of will of interested person, which means that no one may be forced to file a complaint.

The legislative peculiarities concerning the appeal review of the investigating judge's decisions during the pre-trial investigation in criminal proceedings, which

are due to the nature of procedural decisions, the need for immediate verification of their legality and validity, are highlighted and characterized.

The authors also consider the problems faced by the participants of criminal procedure during the appealing of the investigating judge's decisions at the stage of pre-trial investigation and suggest ways to solve them.

Key words: *appeal review, freedom of appeal, judicial protection, dispositiveness, appealing the investigating judge's decisions during pre-trial investigation.*

Постановка проблеми та її актуальність. Будь-яка сучасна судова система світу є ефективною та дієвою суто за умови наявності розвинутого інституту перевірки судових рішень, який уважається однією з найбільш важливих засад у сфері правосуддя і гарантує забезпечення законності та правопорядку в державі. Право на судовий захист, закріплене у ст. 55 Конституції України, є невід'ємним конституційним правом людини та громадянина [1].

Відповідно до ст. 32 Декларації прав людини і громадянина кожному гарантується судовий захист прав та свобод. Варто відзначити, що право на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності слідчого судді, прокурора, слідчого є однією з найважливіших гарантій захисту прав та свобод особи під час досудового розслідування. Цим зумовлено визнання його забезпечення однією із засад кримінального провадження, що зазначено у ст. ст. 7, 24 Кримінального процесуального кодексу України (далі - КПК України) [2]. Однак реалізація суб'єктивного права на судовий захист ускладнюється ухваленням незаконних і необґрунтованих судових рішень. Саме тому це питання на тепер потребує ретельного вивчення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інститут перегляду судових рішень у кримінальному процесі був предметом дослідження у працях багатьох учених, зокрема: Н.Р. Бобечка, В.М. Беднарської, І.І. Ємельянової, Д.І. Клепки, Є.Г. Коваленка, О.Ю. Костюченко, В.Т. Маляренка, В.І. Мариніва, І.Ю. Мірошнікова, В.І. Сліпченка, В.І. Теремецького й інших. Проте у працях цих та інших науковців не було приділено належної уваги проблемам апеляційного оскарження рішень слідчого судді під час досудового провадження. Слушним убачаємо зауважити, що ними неодноразово наголошувалося на тому, що необхідними кроками в реформуванні вітчизняного кримінального процесуального законодавства має бути саме вдосконалення процедури перегляду

судових рішень [4, с. 52]. Передусім ідеться про оскарження ухвал слідчого судді.

Метою статті є схарактеризувати особливості інституту оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування, складові частини предмета такого оскарження, визначити процесуальний статус особи - суб'єкта права на оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування, проаналізувати проблеми, з якими стикаються учасники кримінально-процесуальних правовідносин під час оскарження ухвал слідчого судді на стадії досудового розслідування, та запропонувати шляхи їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. Після набрання чинності у 2012 р. КПК України в судах загальної юрисдикції було запроваджено інститут слідчого судді - це особа, яка спеціально уповноважена на здійснення контролю за дотримання прав і свобод сторін кримінального провадження під час досудового розслідування. Однак рішення слідчого судді не завжди відповідають принципам справедливості, законності та верховенства права, можуть бути необґрунтованими та незаконними.

Забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності є однією із загальних засад кримінального провадження (п. 17 ч. 1 ст. 7 КПК України), з якою мають узгоджуватися зміст і форма кримінального провадження. Так, вона передбачає, що «кожному гарантується право на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності суду, слідчого судді, прокурора, слідчого в порядку, передбаченому цим Кодексом» (ч. 1 ст. 24 КПК).

Гл. 26 КПК України під час досудового розслідування закріплює чотири окремі порядки оскарження, що підкреслює особливе значення цієї процедури як гарантії захисту прав і законних інтересів учасників кримінального провадження на цьому етапі судочинства [5], зокрема й оскарження ухвал слідчого судді. Характерними рисами інституту оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування є: свобода оскарження; урегульованість; активна поведінка заінтересованої особи; гарантованість; диспозитивність [9, с. 14].

Однією з головних характерних ознак інституту оскарження ухвали слідчого судді під час досудового розслідування є саме свобода оскарження. За положеннями ст. 55 Конституції України кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. Отже, свобода оскарження

полягає в забороні встановлення законодавцем будь-яких обмежень щодо реалізації права на оскарження [3, с. 123]. Також однією з характерних рис даного інституту є діяльність зацікавленої особи, що спрямована на реалізацію свого права. Ініціювання процесу оскарження, передусім залежить від волевиявлення зацікавленої особи. Оскарження рішень слідчого судді виникає в тому разі, коли такими рішеннями порушено права або законні інтереси учасника кримінально-процесуальних відносин. Проте сам факт порушення цих прав або інтересів є лише підставою для звернення до суду з метою захисту свого порушеного права, але якщо особа своїми діями не реалізує свого права на оскарження, процес оскарження так і не почнеться [7, с. 212]. Отже, рішення суб'єкта щодо звернення зі скаргою є вільним, ніхто не може бути примушений до подання скарги або відмови від неї. Крім того, особа в будь-який момент може подати клопотання про залишення скарги без розгляду [7, с. 213].

Не менш важливою ознакою даного інституту є гарантованість. Дана ознака забезпечує кожній особі, яка бере участь у кримінально-процесуальних відносинах і звертається з відповідною скаргою, гарантію, що її скарга буде розглянута, буде проведено необхідну перевірку, ухвалено відповідне рішення і вжито заходів для відновлення порушених прав.

Варто згадати, що у ст. 309 КПК України є чітке визначення кола ухвал слідчого судді, що можуть бути оскаржені в апеляційному порядку під час провадження досудового розслідування. До них віднесено ухвали про: 1) відмову в наданні дозволу на затримання; 2) застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою або відмову в його застосуванні; 3) продовження строку тримання під вартою або відмову в його продовженні; 4) застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту або відмову в його застосуванні; 5) подовження строку домашнього арешту або відмову в його подовженні; 5¹) застосування запобіжного заходу у вигляді застави або відмову в застосуванні такого заходу; 6) поміщення особи у приймальник-розподільник для дітей або відмову в такому поміщенні; 7) продовження строку тримання особи у приймальнику-розподільнику для дітей або відмову в його продовженні; 8) направлення особи до медичного закладу для проведення психіатричної експертизи або відмову в такому направленні; 9) арешт майна або відмову в ньому; 10) тимчасовий доступ до речей і документів, якими дозволено вилу-

чення речей і документів, які посвідчують користування правом на здійснення підприємницької діяльності, або інших, за відсутності яких фізична особа - підприємець чи юридична особа позбавляються можливості здійснювати свою діяльність; 11) відсторонення від посади або відмову в ньому; 11¹) продовження відсторонення від посади; 12) відмова у здійсненні спеціального досудового розслідування; 13) закриття кримінального провадження на підставі ч. 9 ст. 284 КПК України [2].

У ч. 2 ст. 309 КПК України зазначено, що під час досудового розслідування також можуть бути оскаржені в апеляційному порядку ухвали слідчого судді про відмову в задоволенні скарги на постанову про закриття кримінального провадження або на рішення слідчого, прокурора про відмову в задоволенні клопотання про закриття кримінального провадження на підставі п. 9¹ ч. 1 ст. 284 КПК України, про скасування повідомлення про підозру чи відмову в задоволенні скарги на повідомлення про підозру, повернення скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора або відмову у відкритті провадження за нею.

Згідно із ч. 3 ст. 309 КПК України скарги на інші ухвали слідчого судді оскарженню не підлягають, заперечення проти них можуть бути подані під час підготовчого провадження в суді. Варто зазначити, що стосовно цього тривають численні дискусії.

Так, наприклад, ухвали слідчих суддів, постановлені в порядку ст. ст. 28, 114 КПК України, відповідно до положень ст. 309 КПК України окремому апеляційному оскарженню не підлягають.

Такий висновок зробила Друга судова палата Касаційного кримінального суду (далі - ККС) у складі Верховного Суду (далі - ВС) після розгляду касаційної скарги прокурора на ухвалу апеляційного суду. Цією ухвалою прокурору було відмовлено у відкритті апеляційного провадження за його скаргою на ухвалу слідчого судді місцевого суду. Слідчий суддя ухвалою частково задовольнив клопотання адвоката особи і встановив одинмісячний строк із дня проголошення ухвали для закінчення проведення досудового розслідування та для ухвалення прокурором одного з передбачених ч. 1 ст. 283 КПК України процесуальних рішень у кримінальному провадженні за підозрою особи у вчиненні злочинів, передбачених ч. 2 ст. 364 (зловживання владою або службовим становищем), ч. 2 ст. 366 (службове підроблення) Кримінального кодексу (далі - КК) України.

У касаційній скарзі прокурор просив скасувати ухвалу апеляційного суду і призначити новий

розгляд у цьому суді. Він зазначив, що відмова у відкритті апеляційного провадження на підставі ч. 4 ст. 399 КПК України суперечить загальним засадам кримінального провадження, зокрема щодо забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, у такому разі - ухвали слідчого судді, яка не передбачена кримінальним процесуальним законом.

ККС ВС залишив без задоволення цю скаргу з огляду на таке. Вичерпний перелік ухвал слідчого судді, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування в апеляційному порядку, викладено в ч. ч. 1 та 2 ст. 309 КПК України. І цей перелік розширеному тлумаченню не підлягає. Постановлена в цьому провадженні ухвала слідчого судді, якою частково задоволено клопотання захисника про встановлення строку досудового розслідування і зобов'язання виконання процесуальних дій, до вказаного переліку не входить.

Відповідно до ч. 4 ст. 399 КПК України, якщо апеляційна скарга подана на судові рішення, яке не підлягає оскарженню в апеляційному порядку, суддя-доповідач відмовляє у відкритті провадження. Отже, суддя апеляційного суду, з дотриманням вимог ч. 3 ст. 307, ст. 309, ч. 4 ст. 399 КПК України, правильно встановив, що оспорювана ухвала слідчого судді не підлягає оскарженню в порядку апеляційної процедури, і обґрунтовано відмовив у відкритті апеляційного провадження, належним чином умотивував своє рішення [8].

Уважаємо за доцільне розширити в ч.1 ст. 309 КПК України перелік ухвал слідчого судді, постановлених під час досудового розслідування, які можна оскаржити в апеляційному порядку.

Відповідно до ч. 4 ст. 176 КПК України, під час досудового розслідування слідчий суддя за клопотанням слідчого, погодженого із прокурором, або за клопотанням прокурора ухвалює рішення про вжиття всіх запобіжних заходів. Водночас у п. п. 2, 4, 5¹ ч. 1 ст. 309 КПК України встановлено, що оскаржити в апеляційному порядку можна лише ухвали слідчого судді про застосування запобіжних заходів у виді тримання під вартою, домашнього арешту, а також застави або про відмову в цьому.

З таким правовим регулюванням не можна погодитись, оскільки в цьому вбачається порушення ст. 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, згідно з якою кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі. Тому

вважаємо, що вказаний у ст. 309 КПК підхід законодавця обмежує забезпечення права на апеляційний перегляд справи, що має гарантуватися стосовно всіх судових рішень, зокрема й ухвал слідчого судді під час досудового розслідування.

Також варто підкреслити формулювання ч. 3 ст. 309 КПК, яка дослівно передбачає неможливість оскарження «скарг на інші ухвали слідчого судді». Звертаючи увагу на вказану проблему, дослідники зазначають, що речення ч. 3 ст. 309 КПК побудовано таким чином, що оскарженню не підлягають саме скарги на інші ухвали слідчого судді, натомість, практика керується тим, що оскарженню не підлягають інші ухвали слідчого судді, що не є обґрунтованим [6]. Тому дане питання потребує законодавчого уточнення.

Відповідно до ст. 393 КПК апеляційну скаргу на ухвали слідчого судді під час досудового розслідування мають право подати: 1) обвинувачений, стосовно якого ухвалено обвинувальний вирок, його законний представник чи захисник (у частині, що стосується інтересів обвинуваченого); 2) обвинувачений, стосовно якого ухвалено виправдувальний вирок, його законний представник чи захисник (у частині мотивів і підстав для виправдання); 3) підозрюваний, обвинувачений, його законний представник чи захисник; 4) законний представник, захисник неповнолітнього чи сам неповнолітній, щодо якого вирішувалося питання про застосування примусового заходу виховного характеру (у частині, що стосується інтересів неповнолітнього); 5) законний представник та захисник особи, щодо якої вирішувалося питання про застосування примусових заходів медичного характеру; 6) прокурор; 7) потерпілий або його законний представник чи представник (у частині, що стосується інтересів потерпілого, але в межах вимог, заявлених ними в суді першої інстанції); 8) цивільний позивач, його представник або законний представник (у частині, що стосується вирішення цивільного позову); 9) цивільний відповідач або його представник (у частині, що стосується вирішення цивільного позову); 9¹) представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження (у частині, що стосується інтересів юридичної особи); 9²) фізична або юридична особа (у частині, що стосується її інтересів під час вирішення питання про долю речових доказів, документів, які були надані суду); третя особа (у частині, що стосується її інтересів під час вирішення питання про спеціальну конфіскацію); 9³) викривач (у частині, що стосується його

інтересів під час вирішення питання виплати йому винагороди як викривачу); 10) інші особи у випадках, передбачених цим Кодексом [2].

Безпосередньо ст. 309 КПК України не передбачає суб'єктів, які мають право оскаржувати те чи інше рішення слідчого судді. Така позиція може призвести до неоднакового застосування норм кримінального процесуального права. Тому з метою усунення суперечностей науковцями було запропоновано декілька шляхів удосконалення чинного кримінального процесуального законодавства. Деякі вчені, зокрема, вважають, що було б доцільно доповнити ч. ч. 1, 2 ст. 309 КПК України щодо кожної ухвали слідчого судді положенням про те, кому надається право оскаржити її в апеляційному порядку. Інші автори зазначають необхідність положення «апеляцію мають право подати інші особи у випадках, передбачених цим Кодексом» замінити положенням, що «апеляцію мають право подати інші особи, інтересів яких стосується судове рішення» [3, с. 130]. Уважаємо, що з таким формулюванням варто було б погодитися і внести запропоновані зміни до чинного КПК України.

Крім того, варто зазначити, що стосовно ухвал слідчого судді під час досудового розслідування уявляється, що правом на подання апеляційної скарги передусім наділений прокурор, який здійснює процесуальне керівництво досудовим розслідуванням у відповідному кримінальному провадженні. Окрім зазначених проблемних питань, у кримінальній процесуальній науці не існує єдиної думки щодо того, чи подання апеляційної скарги прокурором є його правом, чи обов'язком. Як зазначає В.Т. Маляренко стосовно цього, виходячи з того, що на прокурора покладений обов'язок на всіх стадіях кримінального судочинства своєчасно вживати передбачені законом заходи щодо усунення всяких порушень закону, від кого б ці порушення не виходили, прокурор зобов'язаний подати апеляцію на судове рішення незалежно від того, чиї інтереси порушуються [4, с. 52].

Відповідно до ч. 1 ст. 532 КПК України, ухвала слідчого судді набирає чинності після закінчення строку подання апеляційної скарги, установленого КПК України, якщо таку скаргу не було подано. Подання апеляційної скарги на ухвалу слідчого судді зупиняє набрання нею чинності, але не зупиняє її виконання, крім випадків, установлених КПК України, наприклад в разі оскарження рішення щодо видачі (екстрадиції) особи (ч. 6 ст. 591 КПК). Стосовно апеляційної перевірки ухвал слідчого судді законодавець передба-

чив деякі особливості, які зумовлені характером ухвалених ним процесуальних рішень, необхідністю невідкладної перевірки їхньої законності й обґрунтованості.

Перша особливість полягає в тому, що встановлений спрощений порядок подачі апеляційної скарги на ухвалу слідчого судді. Вона подається безпосередньо до суду апеляційної інстанції (п. 2 ч. 1 ст. 395 КПК України). Безліч науковців звертають увагу на те, що у КПК України не визначено, як потрібно діяти в тому разі якщо учасник досудового провадження подає апеляційну скаргу не одразу до суду апеляційної інстанції, а до того суду, слідчий суддя якого постановив ту чи іншу ухвалу, передбачену ст. 309 КПК України. Тому деякі науковці-криміналісти вважають, що ч. 1 ст. 395 КПК України варто доповнити положенням про те, що суд першої інстанції, до якого надійшла апеляційна скарга на ухвалу слідчого судді, зобов'язаний одразу ж направити її разом із належними матеріалами кримінального провадження до суду апеляційної інстанції [7, с. 225].

За положеннями ч. 2 ст. 400 КПК України, до другої особливості, як було вже зазначено вище, варто віднести те, що подання апеляційної скарги на ухвалу слідчого судді зупиняє набрання нею чинності, але не зупиняє її виконання, крім випадків, установлених КПК України [2].

Третя особливість полягає в тому, що законодавець передбачив скорочений строк подачі апеляційної ухвали на ухвалу слідчого судді - протягом п'яти днів із дня її оголошення (п. 3 ч. 2 ст. 395 КПК України). Згідно із ч. 3 ст. 395 КПК, якщо ухвалу слідчого судді було постановлено без виклику особи, яка її оскаржує, строк апеляційного оскарження для такої особи обчислюється із дня отримання нею копії судового рішення. Після отримання апеляційної скарги на ухвалу слідчого судді суддя-доповідач невідкладно витребує із суду першої інстанції відповідні матеріали та не пізніше як за день повідомляє особу, яка її подала, прокурора й інших заінтересованих осіб про час, дату і місце апеляційного розгляду.

Також законодавцем передбачено скорочений строк розгляду апеляційної скарги на ухвалу слідчого судді - не пізніше як через три дні після її надходження до суду апеляційної інстанції (ч. 2 ст. 422 КПК України). Такий скорочений строк зумовлений необхідністю дотримання строків досудового розслідування, унеможливлення випадків необґрунтованого зупинення цих строків та їх порушення. Це можна віднести до четвертої особливості [7, с. 215]. За положеннями

ч. 3 ст. 407 КПК України, за наслідками розгляду апеляційної скарги на ухвалу слідчого судді суд апеляційної інстанції має право залишити ухвалу без змін або ж скасувати її і постановити нову ухвалу [2].

Висновки. Зважаючи на вищевикладене, варто зазначити, що інститут оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування покликаний спростити окремі судові процедури, полегшити доступ до правосуддя загалом, проте поки що він не повною мірою служить цій меті, а тому потребує доопрацювання. Уважаємо, що вказаний у ст. 309 КПК України підхід законодавця обмежує забезпечення права на апеляційний перегляд справи, що має гарантуватися стосовно всіх судових рішень, зокрема й ухвал слідчого судді під час досудового розслідування. Саме тому доцільно було б розширити в ч. 1 ст. 309 КПК України перелік ухвал слідчого судді, постановлених під час досудового розслідування, які можна оскаржити в апеляційному порядку. Некоректним убачаємо і законодавче формулювання ч. 3 ст. 309 КПК України «скарги на інші ухвали слідчого судді оскарженню не підлягають і заперечення проти них можуть бути подані під час підготовчого провадження в суді». Адже дослівно ідеться про неможливість оскарження «скарг на інші ухвали слідчого судді», проте практика йде шляхом неможливості оскарження інших ухвал, які не передбачені в ч. ч. 1 та 2 ст. 309 КПК України.

Саме тому пропонуємо внесення змін до ч. 1 ст. 309 КПК України та передбачити таке: «Ухвали слідчого судді під час досудового розслідування можуть бути оскаржені в апеляційному порядку». Ч. ч. 2, 3 ст. 309 КПК України відповідно треба вилучити.

Література

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 04.08.2021).
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон від 19 листопада 2012 р. № 4651-VI.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 27.07.2021).

3. Костюченко О.Ю. Апеляційне оскарження судових рішень у кримінальному процесі України : монографія. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2006. 182 с.

4. Маляренко В.Т. Коментар до гл. 31 «Провадження в суді апеляційної інстанції» Кримінального процесуального кодексу України : науково-практичний коментар Т.В. Маляренко. Харків, 2017. С. 52-70.

5. Нікшов Г.І. Відмова у правосудді: формалізм проти права. URL: <http://blog.liga.net/user/gnikshov/article/27544> (дата звернення: 30.07.2021).

6. Остапенко Є.М. Оскарження будь-якої ухвали слідчого судді - місія нездійсненна? URL: <https://blog.liga.net/user/eostapenko/article/32420> (дата звернення: 01.08.2021).

7. Тацій В.Я., Шило О.Г. Кримінальний процес : підручник / за ред. В.Я. Тація, О.Г. Шила. Харків : Право, 2013. 365 с.

8. Постанова ККС ВС щодо оскарження ухвал слідчих суддів від 18 жовтня 2019 р. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/85033376>.

9. Клепка Д.І. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування як окремий вид провадження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2017. 20 с. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/13448/1/Klepka_2017.pdf (дата звернення: 12.08.2021).

*Денисовський М. Д.,
кандидат юридичних наук,
декан юридичного відділення
Галицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола*

*Томчук І. О.,
кандидат юридичних наук,
завідувач кафедри права
Галицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола*

*Колінько С. Ю.,
здобувач вищої освіти юридичного відділення
Галицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола*